

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นหน่วยงานระดับกรม สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยโดยมีอธิการบดีซึ่งมีฐานะเทียบเท่าอธิบดีเป็นหัวหน้าส่วนราชการ และมีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเป็นฐานรองรับ มีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่กำหนดนโยบายทั่วไป อธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้และที่ประชุมคณะบดีเป็นที่ปรึกษาของอธิการบดี ในปัจจุบันการจัดระบบและการดำเนินการทางด้านการศึกษา แบ่งออกเป็น คณะ ภาควิชา สถาบัน ศูนย์ และสำนัก คณะและภาควิชาเป็นผู้บริหารงานทางด้านวิชาการ ในการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษา โดยมีคณะบดีและหัวหน้าภาควิชาเป็นผู้รับผิดชอบ สถาบัน ศูนย์ และสำนัก เป็นหน่วยงานเสริมทางวิชาการ ภาควิชาให้บริการทางวิชาการ และบริการทางวิชาการแก่ชุมชน โดยมีผู้อำนวยการสถาบัน ศูนย์ และสำนัก เป็นผู้รับผิดชอบ

ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ตามโครงการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำหน้าที่ เป็นศูนย์กลางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม แต่เดิมมีชื่อว่า "มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" เริ่มรับนักศึกษาเป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๐๗ โดยเปิดรับนักศึกษาในคณะเกษตรศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์จำนวน ๑๐๕ คนฝากเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ต่อมาก็ย้ายมาสอนเอง ในบริเวณที่เป็นมหาวิทยาลัยในปัจจุบันซึ่งตั้งอยู่ ๓ บ้านสี่ฐาน บ้านหนองแวง และบ้านมอหินแดง อำเภอเมืองขอนแก่น ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๕,๒๐๐ ไร่ ห่างจากตัวเมืองขอนแก่นไปทางทิศเหนือประมาณ ๕ กิโลเมตร ครั้งแรกมีคณะอยู่ ๓ คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ และอักษรศาสตร์ โดยคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ เป็นเพียงคณะที่ให้บริการ ด้านการสอนวิทยาศาสตร์พื้นฐานและภาษาอังกฤษ ต่อมาเมื่อมีประกาศพระราชบัญญัติ จัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๐๗ แล้วจึงได้เปลี่ยนชื่อ

เป็นมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามชื่อจังหวัดที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ความหมายได้ถูกกำหนดขึ้นเป็นรูปทิวเขาขมพูเจดีย์พระธาตุพนม ซึ่งเป็นสิ่งเคารพศรัทธาของประชาชนในภูมิภาคนี้มาประดิษฐานไว้เหนือแก่นไม้ สัตว์ลักษณะเมืองที่ตั้งมหาวิทยาลัย มีขุม ๓ ขุม อันเป็นสัญลักษณ์ที่พระยาอนุমানราชธรรมาโศภิตเป็นคุณธรรม ๓ ประการของ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ อันประกอบด้วย วิชา คือ ความรู้เป็นเอก จริยา ความประพฤติอันงดงาม และปัญญา ความฉลาดอันเจือประโชยชน์ ต่อตนเองและผู้อื่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังมีต้นไม้อันเป็นสัญลักษณ์ คือ ต้นกัลปพฤกษ์ ซึ่งมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Cassia bakerina craib* (CAESALPINIACEAE) มีดอกเล็ก ขาวระเรื่อขมพู รวมกันเป็นกลุ่มช่อ ใบจะร่วงพร้อมกันคงเหลือช่อดอกออกเด่น ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ไปจนกระทั่งเดือนพฤษภาคม

ความหมายวิทยาลัย

การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ขยายการรับนักศึกษา และขยายคณะวิชาเพิ่มขึ้น จนถึงปัจจุบันมีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้

๑. สำนักงานอธิการบดี มีส่วนราชการในสังกัด คือ กองกลาง กองคลัง กองการเจ้าหน้าที่ กองแผนงาน กองบริการการศึกษา กองอาคารและสถานที่ และกองกิจการนักศึกษา
๒. คณะเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย สำนักงานคณะบดี ภาควิชาสัตววิทยาและโรคพืช ภาควิชาปฐพีศาสตร์ ภาควิชาพืชศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาสัตวศาสตร์
๓. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณะบดี ภาควิชาวิศวกรรมโยธา ภาควิชา

วิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมเกษตร ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ภาควิชาวิศวกรรมเคมี

๔. คณะศึกษาศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาการมัธยมศึกษา ภาควิชาการประถมศึกษา ภาควิชาพลศึกษา ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา โรงเรียนสาธิต

๕. คณะพยาบาลศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาพื้นฐานการพยาบาล ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลแม่และเด็ก ภาควิชาการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ ภาควิชาการศึกษาวิจัยและบริหารการพยาบาล

๖. คณะวิทยาศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาชีววิทยา ภาควิชาเคมี ภาควิชาธรณีวิทยา ภาควิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาฟิสิกส์ ภาควิชาสถิติ

๗. คณะแพทยศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ ภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาชีวเคมี ภาควิชาปรสิตวิทยา ภาควิชาพยาธิวิทยา ภาควิชาเภสัชวิทยา ภาควิชาสรีรวิทยา ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาจักษุวิทยา ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ ภาควิชานิติเวชศาสตร์ ภาควิชารังสีวิทยา ภาควิชาสัตวแพทย์ ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน ภาควิชาศัลยศาสตร์ ภาควิชาสูติรีเวชศาสตร์ ภาควิชาโสต ศอ นาสิก การังษวิทยา ภาควิชาออร์โธปิดิกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟู ภาควิชาอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คลังเลือดกลาง

๘. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาภาษาต่างประเทศ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ภาควิชามนุษยศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์

๙. คณะเทคนิคการแพทย์ มีส่วนราชการในสังกัด

ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาคัลลิคัลไมโครสโคปีภาควิชาเคมีคลินิก ภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาภูมิคุ้มกัน วิชาคลินิก ภาควิชากายภาพบำบัด

๑๐. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาการบริหารงานสาธารณสุข ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ภาควิชาระบาดวิทยา ภาควิชาโภชนวิทยา ภาควิชาสุขศึกษา ภาควิชาชีวสถิติและประชากรศาสตร์

๑๑. คณะทันตแพทยศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาชีววิทยาช่องปาก ภาควิชาทันตกรรมจัดฟัน ภาควิชาทันตกรรมชุมชน ภาควิชาทันตกรรมบูรณะ ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ ภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก ภาควิชาปริทันตวิทยา ภาควิชาพยาธิสรีรวิทยาช่องปาก

๑๒. คณะเภสัชศาสตร์ มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาเภสัชกรรม ภาควิชาพิษวิทยา ภาควิชาเภสัชเคมี ภาควิชาเภสัชกรชุมชน ภาควิชาเภสัชอุตสาหกรรม ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์และเภสัชวินิจฉัย

๑๓. คณะเทคโนโลยี มีส่วนราชการในสังกัด ดังนี้ สำนักงานคณบดี ภาควิชาเทคโนโลยีธรณี ภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ

๑๔. บัณฑิตวิทยาลัย สำนักงานคณบดี

๑๕. สถาบันวิจัยและพัฒนา สำนักงานเลขานุการงานโครงการวิจัย

๑๖. สำนักวิทยบริการ สำนักงานเลขานุการฝ่ายผลิตเอกสาร ฝ่ายศูนย์หนังสือ ฝ่ายโสตทัศนศึกษา ฝ่ายหอสมุดมหาวิทยาลัย

๑๗. ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ ฝ่ายวิศวกรรม ฝ่ายระบบโปรแกรม ฝ่ายบริการทางวิชาการ ฝ่ายธุรการ

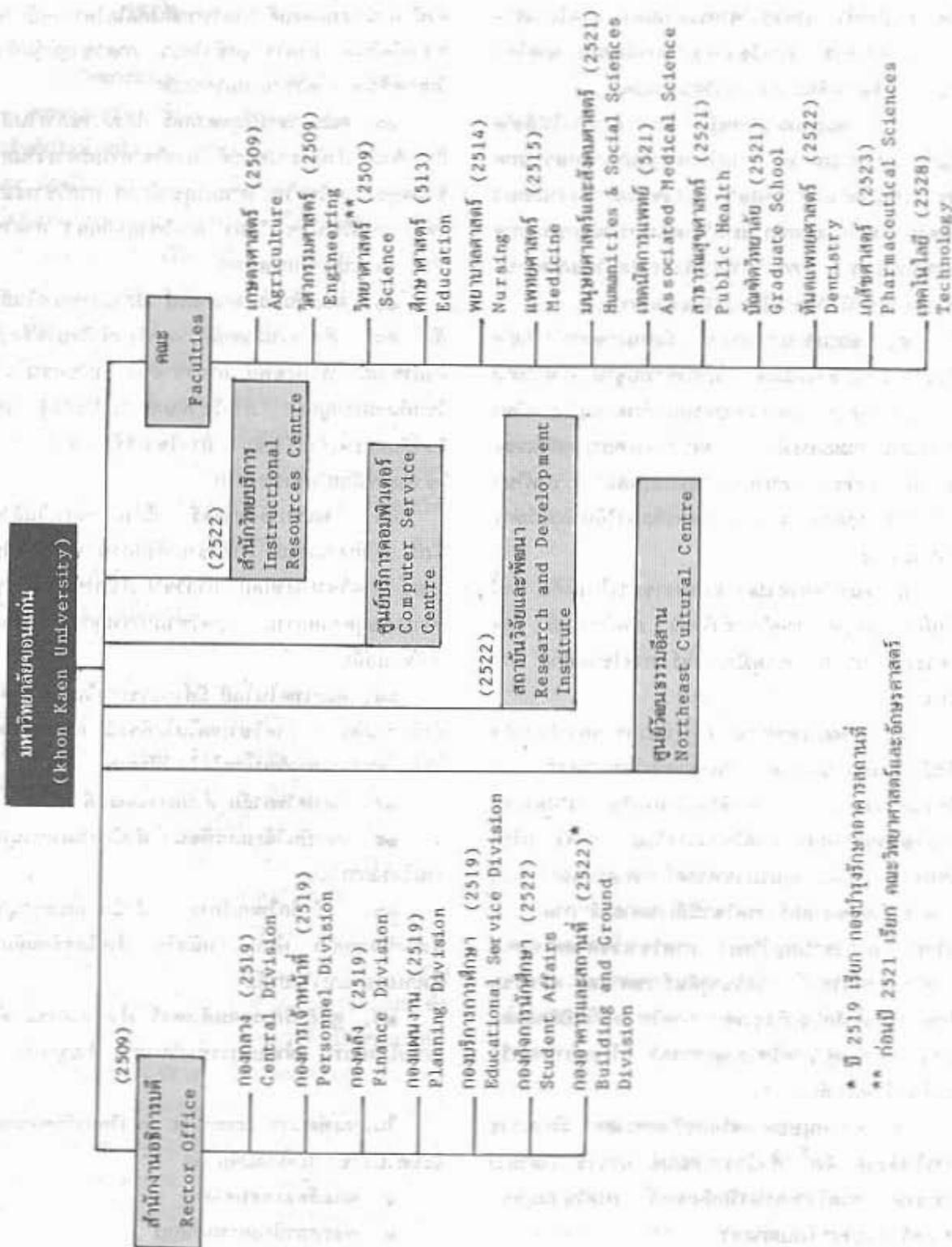
ในแผนพัฒนา ระยะที่ ๕ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จะมีส่วนราชการเพิ่มเติมอีก คือ

๑. คณะสัตวแพทยศาสตร์

๒. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

๓. ศูนย์วัฒนธรรมอีสาน

การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

* ปี 2519 เป็นกองบัญชาการอาคารสถานที่

** ก่อนปี 2521 เรียก คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศาสตร์

เมื่อมหาวิทยาลัยพัฒนาเต็มโครงการ จะมีคณะเพิ่มขึ้นอีกรวมเป็นประมาณ ๑๔ - ๒๐ คณะ และ จะรับนักศึกษาได้เพิ่มที่ประมาณ ๑๕,๐๐๐ คน

พ.ศ. ๒๕๒๔ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีนักศึกษารวมทั้งสิ้น ๕,๘๑๐ คน บุคลากร ๕,๗๔๖ คน ซึ่งจำแนกเป็นอาจารย์ประจำ ๑,๐๑๐ คน ข้าราชการ ๑,๕๐๐ คน ลูกจ้างประจำ ๑,๖๖๓ คน และลูกจ้างชั่วคราว ๕๒๓ คน จำนวนอาจารย์ประจำจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด คือ ปรินซิพัล ๒๕๓ คน ปรินซิพัลโท ๕๘๔ คน และปรินซิพัลเอก ๑๐๓ คน และจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ คือ ตำแหน่งอาจารย์ ๕๑๔ คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ๑๖๔ คน รองศาสตราจารย์ ๖๑ คน และศาสตราจารย์ ๓ คน

ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีภารกิจหลัก ๔ ประการ คือ ผลิตบัณฑิต วิจัย บริการทางวิชาการแก่สังคม และ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

ในด้านการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่นมุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่จะมีประโยชน์ ต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างแท้จริง ปัจจุบันมหาวิทยาลัย ได้จัดหลักสูตรการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น ๔๖ หลักสูตร แยกออกได้เป็น

- ต่ำกว่าปริญญา ๑ หลักสูตร (๑๒ วิชา)
- ปริญญาตรี ๑๔ หลักสูตร (๖๐๕ วิชา)
- ปริญญาโท ๑๑ หลักสูตร (๕๑ วิชา)

และเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มีโอกาสเข้าศึกษาในชั้นอุดมศึกษามากขึ้น จึงได้มีมติ ให้พิจารณาปรับนักเรียน เรียนดีจากโรงเรียนต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สอบ ม.๖ ได้คะแนนสูงสุดจำนวน ร้อยละ ๕๐ ของแต่ละจังหวัด เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องผ่านการสอบรวมของทววมหาวิทยาลัย เยาวชนเหล่านี้ส่วนใหญ่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ก็ยังคงอยู่และประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน ในภูมิภาคนี้ต่อไป

ด้านการวิจัย นอกจากการผลิตบัณฑิต ในแต่ละ

สาขาแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังมีหน้าที่สำคัญ ในการวิจัยค้นคว้าอีกด้วย โครงการวิจัยส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยเป็นโครงการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับภาวะปัญหาของท้องถิ่น ซึ่งผลที่ได้สามารถนำมาใช้ประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมที่ กับการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโครงการวิจัยเพิ่มขึ้น จากเดิมเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นโครงการที่ได้เงินอุดหนุนจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล และจากองค์การหรือ รัฐบาลต่างประเทศ เพื่อให้การวิจัยค้นคว้าบรรลุผลคนเป้าหมาย และเป็นประโยชน์ประสิทธิภาพมากที่สุด มหาวิทยาลัยจึงดำเนินการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อทำหน้าที่สำคัญในการประสานงานระหว่าง โครงการวิจัยต่างๆ และจัดหาแหล่งทุนการวิจัย

ด้านการบริการทางวิชาการต่อสังคม ในหลายปีที่ผ่านมา คณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การฝึกอบรม และโครงการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยมุ่งเผยแพร่ความรู้และให้บริการทางด้านวิชาการ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ ก็ได้ให้บริการทางการแพทย์แก่ประชาชนทั่วไป ทั้งในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น สนับสนุนการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมของนักศึกษา โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล ในโครงการพัฒนาชนบทหลายโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมการศึกษา การเกษตร และการคมนาคม การสร้างฝายน้ำล้น และการเจาะบ่อน้ำบาดาล เป็นต้น การร่วมงานในโครงการพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว นอกจากจะเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมแล้ว ยังเป็นการเพิ่มทุนประสบการณ์ในการทำงานเพื่อชนบทแก่นักศึกษา ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ด้านทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้วยตระหนักว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ เป็นแหล่งอารยธรรมและ

